

Indholdsfortegnelse

Jobrotation er gået i stå	1
Flertal vil styrke jobrotation	3
Alle skal have en chance	4
Papforældre har også ret	6
Holdningen	7

Udspil 19. oktober 2000
 Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af
 Landsorganisationen i Danmark
 Rosenørns Allé 12, 1634 København V
 Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308,
 www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
 I redaktionen: Henrik Rasch, Susse Maria
 Holst, Dorte Monggaard, Erik Harr og
 Michael Bræmer. Layout: LO. Illustration:
 Knud Andersen, Skønvirke. Mangfoldiggø-
 relse ikke tilladt uden tilladelse fra LO.
 ISSN-nr.: 1397-9930

Arbejdsmarkedspolitik

Jobrotation er gået i stå

Selv om jobrotation fra alle sider udnævnes som et arbejdsmarkedspolitisk Columbus-æg, er antallet af deltagere i ordningen styrtdykket inden for det seneste år. Årsagen er en alt for kraftig central styring og unødigt bureaukrati, mener LO, som derfor foreslår, at der indføres en selvstændig jobrotationsydelse og en stærkt forenklet godkendelsesprocedure af nye jobrotationsprojekter.

Gennem det sidste år er antallet af deltagere i jobrotationsprojekter styrtdykket, så der i løbet af årets første seks måneder blot er 3.479 personer, som har påbegyndt et jobrotationsforløb, hvilket kun svarer til 25 procent i forhold til samme periode sidste år, hvor antallet af deltagere var oppe på 14.154 personer. Det fremgår af Arbejdsmarkedsstyrelsens oversigt over nøgletal for den arbejdsmarkedspolitiske indsats i første halvdel af i år.

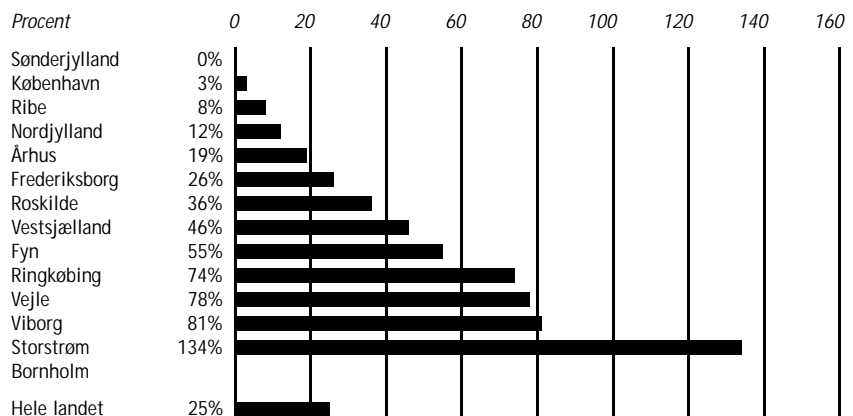
Det voldsomme fald er paradoksalt i betragtning af, at hele den arbejdsmarkedspolitiske sagkundskab – fra praktikere til politikere – priser jobrotation som det mest effektive redskab til på en gang at højne de beskæftigedes kvalifikationer, samtidig med at ledige holder pladsen varm og derigennem får noget af den erhvervs erfaring, som i mange tilfælde kan veksles til en returbillet til det ordinære arbejdsmarked.

Men en væsentlig del af den bratte opbremsning i virksomhedernes brug af jobrotation skyldes, at det offentlige tilskud til uddannelsesdelen i jobrotationsprojekter er underlagt stadig strammere begrænsninger.

Det betyder, at det kun er bestemte uddannelser, som er tilskudsberettigede, og det gør det vanskeligt at matche virksomhedernes behov for efteruddannelse i forbindelse med jobrotationsprojekter med de eksisterende tilskudsmuligheder.

Det er også problematisk, at de regionale arbejdsmarkedsråd skal trække pengene til aktiviteter på jobrotation ud af rammen for den tidlige

Deltagere i jobrotationsprojekter 1. og 2. kvartal 2000 i forhold til 1. og 2. kvartal 1999

Note: Bornholm havde i 1. og 2. kvartal 1999 ingen personer i jobrotation, hvorfor der ikke kan opgives noget procenttal. Kilde: Arbejdsmarkedsstyrelsen

aktiveringsindsats. Det skal ses i lyset af den tiltagende centralistiske økonomi- og detailstyring, som blandt andet har betydet, at det har været særdeles vanskeligt for de regionale arbejdsmarkedsråd at opfylde ambitionerne om hurtigt at få taget fat på de grupper, som er i størst risiko for at ende i langtidsledighed.

Desuden har ordningen gennem flere år været plaget af en voldsom blanketgang mellem virksomhederne og AF, inden virksomhederne kan sætte et projekt i gang, og det afskrækker tilsyneladende mange arbejdsgivere fra at benytte sig af ordningen.

LO: Brug for en selvstændig tilskudsordning

For igen at få sat skub i jobrotationsordningen mener LO, at der som udmøntning af aftalen om arbejdsmarkedsreformen fra 1998 skal indføres en ny selvstændig jobrotationsydelse ved siden af Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) og godtgørelse til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse under Arbejdsmarkedets uddannelsesfinansiering (AUF).

For at målrette uddannelsesmulighederne i jobrotation til de regionale arbejdsmarkeders behov, bør det fremover være de 14 regionale arbejdsmarkedsråd, der regionalt prioriterer, hvilke uddannelser der skal kunne indgå i jobrotationsprojekter i den pågældende region. Derved opnår man en kobling mellem jobrotationsredskabet og forebyggelsen af arbejdskraftmangel i de enkelte regioner.

Finansieringen af den nye jobrotationsydelse skal ifølge LO's forslag ske ved, at der i fremtiden afsættes en ekstra ramme på finansloven, som efter taxameterprincippet skal betale for den uddannelse, som beskæftigede deltager i via jobrotationsprojekter.

Med et aktivitetsniveau svarende til 1999 for de beskæftigedes deltagelse, vil der dermed være behov for en særskilt ramme på cirka 350 millioner kroner. De lediges deltagelse i ordningen skal som hidtil finansieres inden for den eksisterende aktivramme.

Men LO-sekretær Harald Børsting understreger, at der ikke er tale om en central pulje, men derimod et fast mål for, hvor mange penge, der hvert år skal afsættes til jobrotation.

– Vi er nu kommet i den alvorlige situation, at vi må stille os spørgsmålet, om vi fremover i det hele taget ønsker at have jobrotation som et effektivt redskab i arbejdsmarkedspolitikken. Kombinationen af stramninger på uddannelsesmulighederne, central økonomistyring og for meget bureaukrati, er ved at tage livet af jobrotationen, siger Harald Børsting.

– Det er nu to år siden, vi aftalte, at der skulle laves en decideret jobrotationsydelse for igen at få gang i jobrotation. I forlængelse heraf er det afgørende, at de regionale råd kan bruge jobrotation som et selvstændigt redskab i deres planlægning af indsatsen, og for at det skal fungere, må vi have bedre mulighed for at fordele jobrotationsmidler efter den efterspørgsel, der findes i virksomhederne, siger Harald Børsting.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Kim Knudsen på telefon 35 24 61 32.

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 35 24 60 00.

Arbejdsmarkedspolitik

Politisk flertal vil styrke jobrotation

Næsten to år efter forliget om arbejdsmarkedsreformens 3. fase er et bredt politisk flertal nu indstillet på at forenkle reglerne for jobrotationsprojekter, sådan som det oprindeligt var meningen.

Da regeringen i efteråret 1998 indgik forlig med Venstre og Det konservative Folkeparti om 3. fase af arbejdsmarkedsreformen, var det en del af den politiske aftale, at jobrotation i fremtiden skulle være et selvstændigt redskab i arbejdsmarkedspolitikken.

Forliget baserede sig i vid udstrækning på den aftale, som LO forud havde indgået med Dansk Arbejdsgiverforening (DA), og som sådan havde forliget fuld opbakning fra arbejdsmarkedets parter. Men i dag to år senere kan det konstateres, at Arbejdsministeriet trods flere opfordringer fra LO ikke har taget nævneværdige initiativer, som kan føre til, at jobrotation kommer til at fylde mere – i stedet for som i år, hvor antallet af personer i jobrotationsprojekter er styrt dykket.

Blandt de arbejdsmarkedspolitiske ordførere i Folketinget bliver der især lagt vægt på, at en forenkling af godkendelsesprocedurer og tilskudsordninger er en væsentlig forudsætning for, at jobrotation kan blive en succes.

– Som det er i dag, er bureaukratiet tit en barriere for, at virksomhederne kan komme i gang, og derfor skal vi have lavet en lavbureaukratisk model for jobrotation inden for en selvstændig økonomisk ramme. Målet må være, at det er AF, der tager sig af alt bureaukratiet, så arbejdsgiveren blot skal sætte sin underskrift på papirerne, siger Socialdemokratiets ordfører på området og formand for arbejdsmarkedsudvalget, Bjarne Laustsen.

Opbakning fra SF

SF, som ikke er en del af regeringens arbejdsmarkedspolitiske flertal, er meget optaget af en styrkelse af jobrotationsredskabet, hvilket blandt andet fremgår af partiets forslag til næste års finanslov.

– SF er indstillet på, at der skal findes penge til en selvstændig pulje på finansloven, der kan betale for jobrotationsprojekter i fremtiden. Samtidig må man fjerne de bindinger, der er lagt på, hvilke typer uddannelse, der kan gives tilskud til, siger partiets arbejdsmarkedsordfører Ole Sohn, som i lighed med sin socialdemokratiske ordførerkollega peger på, at det er nødvendigt at skære igennem bureaukratiet i den nuværende ordning.

Spørgsmålet om forenkling optager også Venstres ordfører, Jens Vibjerg.

– Jobrotation er bare et af de skibe, som arbejdsministeren har sat i søen, men som endnu ikke er kommet i havn. Hvis jobrotation skal være et effektivt redskab i arbejdsmarkedspolitikken, er der brug for større råderum for de regionale arbejdsmarkedsråd kombineret med en afbureaukratisering af selve ordningen, så det bliver lettere for virksomheder og uddannelsesinstitutioner at starte konkrete projekter, siger Jens Vibjerg.

Samme melding kommer fra de konservatives Knud-Erik Kierkegaard:

– Jobrotation skal bruges, når behovet er der, og så må vi indrette systemet, så virksomhederne undgår at blive rodet ind i en masse bureaukrati. Mange arbejdsgivere er tilbageholdende med at gå ind i jobrotationsprojekter, fordi der er så meget papirbøvl. Det må løses, så Arbejdsformidlingen tager sig af alt bureaukratiet, og det ikke er virksomhedernes problem. Jeg mener desuden ikke, der er brug for en selvstændig økonomisk ramme for jobrotation. Vi skal ikke have et system, hvor de regionale arbejdsmarkedsråd styrer efter, at der er en bestemt pose penge, der pinedød skal bruges til et bestemt formål. Det kommer der ikke noget godt ud af, siger Knud-Erik Kierkegaard.

Samlet set er der et markant politiske ønske om endelig at indfri den politiske aftale, og ønskerne giver sig primært udslag i en ny ydelse for jobrotation, og at ordningen fremover bliver væsentlig lettere for virksomhederne at anvende.

Finanslov 2001

Alle skal have en chance på fremtidens arbejdsmarked

LO opfordrer regeringen til at forstærke satsningen på videreuddannelse kombineret med en offensiv erhvervsstrategi, der vil sikre, at alle lønmodtagere får en fair chance på fremtidens arbejdsmarked. Det vil minimum kræve, at der afsættes yderligere 140 millioner kroner på de to områder.

De gode økonomiske udsigter er en glimrende anledning til for alvor at sikre, at så mange som muligt får chancen for at videreuddanne sig, så de er sikret en plads på fremtidens arbejdsmarked, hvor viden, kompetencer og innovation vil komme til at spille en stadig større rolle. Det skal sikre, at Danmark også i fremtiden har et stærkt erhvervsliv og en velkvalificeret arbejdsstyrke, som vil sætte os i stand til at høste gevinsterne af åbne verdensmarkeder og ny teknologi.

Derfor forslår LO, at regeringen på næste års finanslov afsætter yderligere 70 millioner kroner til en forstærket udbygning af de nye uddannelser, som blev gennemført med reformen af voksen- og efteruddannelsessystemet (VEU) på finansloven for i år.

Rammerne er skabt med såvel Lov om kortere videregående uddannelser (KVU), reformen af voksen- og efteruddannelserne (VEU) og herunder Videreuddannelsessystemet for voksne (VFV). Næste skridt er at sikre en stadig udvikling af kvaliteten af disse uddannelser og ikke mindst af de videregående uddannelsestilbud, der skal give faglærte, og andre med tilsvarende kvalifikationer, mulighederne for løbende at tilægge sig nye, anerkendte kompetencer.

Eksempelvis har KVU allerede i år vist sig at kunne tiltrække mange unge (se Udspil nr. 14/2000). Men søgningen holder sig inden for meget få uddannelser, og derfor er det nødvendigt at videreudvikle tilbudene. Samtidig er der i dag stort set ikke uddannelsestilbud, som passer til

det niveau, der er beskrevet i den nye lov om VVU. Udviklingsmidlerne skal være rettet mod at løse disse udfordringer.

Sideløbende med den forstærkede satsning på at udbygge almindelige lønmodtageres muligheder for en løbende videreuddannelse er der ifølge LO's forslag brug for yderligere 70 millioner kroner til at styrke offentlige videninstitutioners underbygning af erhvervslivets evne til at tilegne sig ny viden og omsætte den til nye produkter og serviceydelser, sådan som det er beskrevet i regeringens eget erhvervspolitiske udspil, dk21.

LO peger eksempelvis på de såkaldte erhvervsakademier, som skal højne erhvervsskolernes kompetenceniveau og styrke den regionale rådgivning om efteruddannelse og virksomhedsudvikling. Sammen med de teknologiske serviceinstitutter (GTS) kan erhvervsakademierne skabe fundamentet for et positivt offentligt-privat samspil ved at etablere egentlige videntcentre inden for områder, hvor dansk erhvervsliv i forvejen har specialiseret sig.

– Regeringen må mere helhjertet satse på sin erhvervsstrategi, som tidligere er blevet præsenteret i dk21-oplægget. LO ser meget positive perspektiver i en offensiv erhvervsstrategi, fordi vidensamfund og den ny

LO's forslag til ændringer på Finansloven for 2001, mill. kr.

Højt prioriterede forslag:	Udgift	Finansiering
Udbygning af BST	70	
Videreuddannelse til alle	70	
Innovation og udvikling i .dk21	70	
Socialministeriet		
Styrket indsats for at undgå sorte huller i lovgivningen	25	
Forbedrede muligheder for kvalifikationsløft ved fleksjob	25	
Revalidering gøres mere attraktiv for kommunerne		-
Styrkelse af forebyggende incitament		100
Arbejdsministeriet		
Styrkelse af jobrotation	150	
Udvikling af arbejdsmiljødatabase hos Danmarks Statistik	5	
Omprioritering af aktivrammen		150
Styrkelse af andre aktører over for AF		200
Forskningsministeriet		
Arbejdsmiljøforskning	20	
IT-kompetenceløft	30	
Undervisningsministeriet		
Takstdifferentiering på erhvervsuddannelser	18	
Øremærkede midler til skolernes lære- og praktikpladsfunktion	20	
Udvikling af SOSU-uddannelserne	30	
Opprioritering af PGU-uddannelsen	13	
FVU for faglærte med ringe læse- og regnefærdigheder	15	
Udvidet AUF-ramme til sammenhængende forløb	100	
Fjernelse af deltagerbetaling på PGU	10	
Overførsel fra bloktilskud til AUF		10
Nedlæggelse af den frie ungdomsuddannelse		109
Erhvervsministeriet		
Resterende .dk21 initiativer i 2001	210	
Målrkning af tilskud til hjemmeservice		-
Øvrige områder		
Styrkelse af kvartersløftindsatsen	200	
Omprioritering af byfornyelsesrammen		200
Igangsætning af initiativer til vinterbyggeri	10	
Fortsættelse af den grønne jobpulje	50	
Lokale netværk mellem danskere og folk med anden etnisk baggrund	5	
Træk på Indenrigsministeriets reserver		5
Samlet budgetvirkning af LO's ændringsforslag	1146	774

Kilde: LO

økonomi giver mulighed for mere spændende og lønsomme arbejdspladser. Det er samtidig vigtigt, at man ikke ser sig blind på de øverste 10 pct. af lønmodtagerne. Alle skal med, hvis det skal nytte rent samfundsmæssigt. For i sidste ende handler det om, hvorvidt vi skal nøjes med, at 100.000 personer eller en million personer skal arbejde med ny og supermoderne teknologi i Danmark og derigennem være med til at fremtidssikre vores velfærdssamfund, siger LO's formand Hans Jensen i sin opfordring til regeringen forud for de afgørende finanslovforhandlinger.

Yderligere oplysninger: Afdelingsleder Jan Kæraa Rasmussen på telefon 35 24 60 66.

Yderligere kommentarer: LO-formand Hans Jensen på telefon 35 24 60 00.

LO's ændringsforslag til finansloven for 2001 kan læses på www.lo.dk.

Overenskomst

Papforældre har ret til fri på børns første sygedag

Overenskomster, der giver ret til frihed på barns første sygedag, omfatter også såkaldte papforældre – dvs. lønmodtagere, der lever sammen med børn, som de ikke har forældremyndigheden over. Det fastslår en kendelse i faglig voldgift, som LO mener, vil få principiel betydning.

En kendelse i en faglig voldgift mellem NNF (Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet) og Slagteriernes Arbejdsgiverforening (SA) fastslår, at overenskomstmæssig ret til frihed på barns første sygedag – eventuelt med løn – også omfatter ansatte, der er gift eller samlevende med personer, som er forældre til hjemmeboende børn.

I den konkrete sag havde en virksomhed afvist en medarbejders ønske om at passe et hjemmeboende barn med den begrundelse, at vedkommende ikke havde forældremyndigheden over barnet. Sagen blev herefter på NNF's initiativ indbragt for en faglig voldgift, hvor forbundet argumenterede med, at personer, som i praksis har det daglige ansvar for børnene, også må tilskrives de "forældrerettigheder", som fremgår af overenskomsten.

NNF argumenterede desuden med, at det på en række overenskomst-områder med tilsvarende bestemmelser er almindeligt, at "papforældre" har ret til fri på børns første sygedag.

Endelig henholdt NNF sig til en tidligere voldgiftskendelse, som førte til, at papforældre fik ret til at holde de særlige børnefamiliefridage, som blev indført ved lovindgrebet i storkonflikten på LO-DA-området i 1998.

Arbejdsgiverne pegede i deres argumentation blandt andet på, at forældrebegrebet i en række lovgivningssammenhænge ikke omfatter ægtefæller eller samlevende til personer, som har forældremyndigheden over et barn.

Virkeligheden tæller

I sin kendelse lægger opmanden, højesteretsdommer Poul Søgaard, vægt på, at der i den konkrete sag er tale om et fast samliv, og at for-

målet med overenskomstens bestemmelse om ret til frihed på barns første sygedag er at give personer, som "deltager i varetagelsen af den daglige omsorg" og som "indgår som en naturlig del af familien", mulighed for at passe det syge barn.

LO-næstformand Tine Aurvig Brøndum er glad for afgørelsen. Udover at den principielt sikrer stedfædre og -mødres rettigheder, hæfter hun sig ved, at sagen demonstrerer, at det fagretlige system er mere fleksibelt end domstolssystemet, når det drejer sig om at regulere familiepolitiske spørgsmål.

– Retten til at holde fri med løn, når man har syge børn, er en vigtig landvinding for de faggrupper, der har fået det indføjet i deres overenskomster, og så er det bare endnu bedre, at det nu er fastslået, at det ikke bare er en ret, der er forbeholdt de biologiske forældre, og at virkeligheden tæller mere end kolde paragraffer, siger Tine Aurvig Brøndum.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Ane K. Lorentzen på telefon 35 24 60 51.

Yderligere kommentarer: LO-næstformand Tine Aurvig Brøndum på telefon 35 24 60 00.

Voldgiftkendelsen kan læses i sin helhed på www.lo.dk.

Holdningen

Rummelighed og lighed - to sider af samme sag

Af Hans Jensen, LO's formand

I slutningen af det forrige århundrede diskuterede eksperter og politikere det tredje arbejdsmarked. Årsagen var, at man ikke troede på, at det i en globaliseret økonomi var muligt at finde et "rigtigt" arbejde til alle. Mennesker med nedsat erhvervsevne skulle derfor ind på et særligt arbejdsmarked – det tredje arbejdsmarked.

Fagbevægelsen var aldrig begejstret for de tanker. Årsagen er for det første, at et tredje arbejdsmarked ville være et signal om, at en ekstra indsats for at få alle med, ikke var nødvendig. For det andet ville et tredje arbejdsmarked stemple personer som kasseret.

Vores menneskesyn er anderledes. Vi tror på, at alle har noget at bidrage med, og at alle så vidt muligt skal bringes i en position, hvor de kan deltage på det ordinære arbejdsmarked på lige vilkår med almindelige lønmodtagere. Det handler derfor om på den ene side at sikre, at alle får de nødvendige kvalifikationer, og på den anden side at skabe mulighed for, at personer som af den ene eller den anden årsag har nedsat arbejdsevne, revalideres enten til anden ordinær beskæftigelse eller et fleksjob.

I de senere år har vi i stor udstrækning modbevist eksperternes pessimistiske spådomme. Med den massive fremgang i beskæftigelsen er det lykkedes at minimere den gruppe, der var i reel fare for permanent at falde ud af arbejdsmarkedet.

Det betyder dog ikke, at vi har fået fjernet risikoen for udstødelse. Tværtimod er der fortsat problemer på mange arbejdspladser, hvor den løbende nedslidning både af kvalifikationer, og som følge af dårligt ar-

bejdsmiljø, er fremherskende. Her kræver det fortsat en styrket indsats af ikke mindst de faglige organisationer og arbejdsgiverne.

I forhold til at give tryghed for dem, som står på kanten af det ordinære arbejdsmarked, mangler vi fortsat også en del.

Reformen af førtidspensionen, der stort set er tegnet færdig, er et skridt i den rigtige retning. Med én ydelse på et dagpengelignende niveau giver man en solid kompensation til de mennesker, der ikke kan mere. En ændring af det såkaldte erhvervsevnekriterium til et arbejdsevnekriterium vil føre til, at der fokuseres endnu stærkere på, hvad folk kan, i stedet for hvad de ikke kan. Også her er signalet, at vi vender strømmen. Vi vil ikke blot se passivt på, at folk presses ud, hvis de fortsat kan være med.

Det handler altså om, at alle skal have muligheden for at deltage på arbejdsmarkedet. Den bedste forudsætning for det er, at alle, som vi har tradition for i Danmark, behandles på samme måde.

Det er også baggrunden for, at vi i fagbevægelsen via de sociale kapitler i overenskomsterne har gjort plads til, at dem med nedsat erhvervsevne kan deltage på vilkår, der er sammenlignelige med andre lønmodtagere. Det er i lige linie derfra, at fagbevægelsen foreslår, at personer i fleksjob skal kunne bevare deres medlemskab af a-kasserne og deres rettigheder i forhold til efterløn.

Det har vi gjort for igen at sende et signal til de mennesker om, at selv om de er ramt af en begivenhed, så er det ikke os, der vil presse dem ud af arbejdsmarkedet. Tværtimod mener vi, at de skal kunne holde fast og opleve, at deres eventuelle overgang fra ordinær beskæftigelse til fleksjob er så gnidningsløs som mulig.

Jeg tror, at hvis vi får de sidste brikker på plads, så har vi også skabt rammerne for en enestående indsats, der netop kan udgøre fundamentet for, at sikre, at så mange som muligt kan deltage på det ordinære arbejdsmarked og bidrage til samfundet og deres egen personlige udvikling og velfærd.